

United Kingdom Serials Group:in konferenssi 4-6.4 Harrogatessa

Posted on [21.6.2011](#) by

Kristiina Lähdesmäki osallistui United Kingdom Serials Group:in (UKSG) konferenssiin 4-6.4 Harrogatessa Iso-Britanniassa.

Kuva: Konferenssirakennus, jossa järjestettiin myös vuoden 1982 Euroviisut. Tällöin Suomi sai historialliset nolla pistettä. Kuvaaja Kristiina Lähdesmäki.

UKSG on aktiivinen englantilainen kirjastoalan organisaatio, joka järjestää paljon kirjastoalan koulutusta kotimaassaan. Paikalla olikin sankoin joukoin eli n. 800 kirjastoalan ammattilaista Iso-Britanniasta ja myös Pohjoismaista ainakin Tanskasta, Ruotsista ja Suomesta.

Konferenssissa pohdittiin mm. tulevaisuuden viestintää, kirjastojen, kirjojen ja kirjastojen kokoelmien tulevaisuutta, ”sisällön” uudelleenajattelua, bibliografisen tiedon avaamista kaikkien käyttöön, tutkijoiden muuttunutta roolia kirjaston asiakkaina.

Tässä muutamia poimintoja kuulemastani.

Kirjasto on rakennus, Google koko maailma

Kirjasto on perinteisesti tarjonnut pääsyn fyysisiin kokoelmiin. Kirjasto on myös paikka, jossa opiskelijat lukevat tentteihin ja tapaavat toisiaan. Ja täten he vaativat usein mahdollisimman pitkiä aukioloaikoja, kuten 24/7 aukioloa.

Elektronisten kirjastojen lisääntymisen myötä kirjasto paikkana on muuttunut. Nykyään kirjasto tarjoaa myös pääsyn elektronisiin kokoelmiin, joita opettajat ja tutkijat voivat käyttää työkoneiltaan,

laboratorioissa ja kotikoneiltaan tulematta kirjastoon. Vanhempien tutkijoiden oli tapana mieltää kirjasto paikkana, jossa käytiin lukemassa tieteellisiä lehtiä. Nuorempien tutkijoiden käsitys kirjastosta on alkujaankin erilainen eli kirjasto tarjoaa pääsyn elektronisiin tieteellisiin lehtiin. Tällöin korostuu Ranganathanin laki ”Save the time of the reader”. Mitä enemmän salasanoja ja klikkauksia tarvitaan jotta käyttäjä pääsee haluamaansa palveluun, saa auki tieteellisen artikkelin, sitä enemmän ”tuhlataan” lukijan aikaa.

Kirjasto haluttaisiin googlemaisemmaksi, jossa kaikkia sisältöjä voisi lukea kaikista käyttöliittymistä. Eli halutaan tehokkaita palveluja ja yksinkertaisia hakuja. Toisaalta tällöin lähdekriittisyyden merkitys kasvaa. Myös kirjastoammattilaisten rooli lähdekriittisyyden opettajina korostuu. Loppukäyttäjät haluaisivat käyttää kirjastopalveluja omilla mobiililaitteillaan aina, kaikkialla ja kaikkialta.

Kuva: Harrogate on englantilainen kylpyläkaupunki. Kuvaaja Krisiina Lähdesmäki.

Kirjaston asiakkaat sosiaalisen median käyttäjinä

Asiakkaat, tutkijat ja opiskelijat, käyttävät paljon sosiaalista mediaa arjessaan. Sosiaalisen median käyttöä tutkijoiden työnkuluissa on vielä vähän selvitetty. Onko tämä aihealue, jossa kirjastojen tulisi olla voimakkaammin tulevaisuudessa mukana? **Philip Bourne** Kalifornian yliopistosta oli sitä mieltä, että tutkijat voisivat olla yhteistyössä kustantajien kanssa jo silloin kun tutkimusidea ja siitä seuraavat kokeilut ja kokeet ovat käynnistyneet. Eivätkä vasta silloin kun valmiit tutkimustulokset halutaan esittää tieteellisen artikkelin muodossa.

Kirjaston tietotekniikkapalveluja suunniteltaessa tulisi keskittyä enemmän netin suurkuluttajiin kuin satunnaisesti nettiä tiedonhakuunsa käyttäviin asiakkaisiin. Kokoelmatyössä painotetaan sisältöjen säilyttämistä. Tämä onkin tärkeä kirjastojen perustehtävä, mutta painotusta voisi siirtää enemmän asiakkaiden sosiaaliseen käyttäytymiseen sosiaalisissa verkoissa. Kokoelmien hankinnassa uusi hankintamuoto on Patron Driven Acquisition, jossa hankitaan pääsääntöisesti asiakkaiden esittämää aineistoa.

Kuva: Betty's Cafe and Tearoom. Kuvaaja Kristiina Lähdesmäki.

Ekirjoista ja niiden käytöstä

Liverpoolin yliopistosta **Terry Bucknell** esitteli heidän tekemäänsä käyttötutkimusta ekirjapakettien käytöstä. Ekirjapaketit hankitaan yleensä vuoden lopussa, kun hankintabudjetissa vielä jäljellä olevat varat halutaan käyttää. Vastauksia haetaan mm. seuraaviin kysymyksiin: käytetäänkö tarjolla olevia ekirjapaketteja tarpeeksi, ovatko ne sisällöltään arvokkaita ja onko kirjastoilla niihin vielä tulevaisuudessakin varaa?

Ekirjoja on ollut saatavilla Liverpoolin yliopistossa n. 6 vuotta. Tällä hetkellä 90% asiakkaista on tietoisia kirjaston kokoelmiin kuuluvista ekirjoista. Hankintapäätöksiä tehtäessä käyttötilastot ovat ratkaisevassa asemassa. Yleensä tutkitaan nimenomaan edellisen vuoden käyttötilastoja, mutta tässä tehdyssä käyttötutkimuksessa havaittiin, että tilastoja tulisi seurata laajemminkin. Ekirjojen käyttö voi lisääntyä merkittävästi jo toisena vuotena hankinnasta, vaikka ensimmäisen vuoden aikana asiakkaat eivät näitä uusia kokoelmia olisi ottaneet kaan omakseen. Liverpoolin yliopistossa vuoden 2006 ekirjojen käyttö kasvoi voimakkaasti vuonna 2009. Ongelmaksi koetaan ekirjapakettiin sisältyvät käyttämättömät kirjat. Käyttö keskittyy usein pakettiin sisältyviin harvoihin nimekkeisiin, joita käytetään todella ahkerasti. Tämä asettaa haasteita valinnalle eli kuinka valita juuri nuo eniten käytetyt ekirjat? Yleensä kustantajat tarjoavat jo valmiita ekirjapaketteja kirjastoille. Ekirjoja ei myöskään yleensä lueta ”kannesta kanteen”, vaan muutama luku kirjasta. Eli miksi ostaa koko kirja, kun siitä luetaan vain muutama luku?

Johtopäätöksenä todettiin mm. ekirjojen tarjoavan tilasäästöjä kirjastoille. Samalla toivotaan niiden hintojen laskevan, jotta mahdollisimman monilla kirjastoilla olisi varaa niitä kokeilla ja hankkia.

Kirjan tulevaisuuden todettiin olevan valoisan, huolimatta siitä mikä sen muoto on, sillä kirjaston tehtävänä on sisältöjen välittäminen, ovat sisällöt missä muodossa tahansa.

Konferenssista lisää

- <http://www.uksg.org/event/conference11>

Teksti ja kuvat

Kristiina Lähdesmäki

Hankinta- ja metadatapalvelut

Helsingin yliopiston kirjasto